

Oproep aan opvanginstellingen: Vraag overheid om opvang voor ongedocumenteerden!

1. Vooraf

Ongedocumenteerden zijn door hun status zeer kwetsbaar voor machtsuitoefening en uitbuiting door anderen, daarom is het belangrijk dat de overheid minimale opvang biedt.

Door uitspraken van de rechter en de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) is minimale opvang (lees: onderdak, voeding en kleding) voor volwassen ongedocumenteerden zonder kinderen dichterbij gekomen. In feite moet de rijksoverheid opvang bieden op basis van de uitspraak van het ECSR maar doet dit nog niet, omdat het juridisch nog niet af te dwingen valt¹.

Vraag daarom nu al hulp aan de rijksoverheid als er geen plaats is in de instelling of als er niet langer plaats is. Betrek bij de aanvraag de gemeente, de gemeente heeft er ook belang bij en de instellingen hebben belang bij een goede verstandhouding met de gemeente!

Hieronder vindt u de bouwstenen voor uw aanvraag. Tip: stuur de aanvraag eerst naar Stichting LOS (rian.ederveen@stichtinglos.nl) voor advies voordat het verzonden wordt.

2. Voor wie?

Alle ongedocumenteerden die niet in de opvang kunnen blijven en geen andere plaats hebben om naar toe te gaan.

- Niet in de opvang kunnen blijven: ófwel vanaf het begin geen plaats, ófwel op termijn bestaat de noodzaak om te vertrekken. Als een einde aan de opvang komt, wordt natuurlijk gezocht naar een andere (veilige) oplossing en als die er is, is dat natuurlijk het mooiste. Maar zo niet:
- Stel als opvanginstelling een datum vast waarop de opvang eindigt zodat duidelijk is op welke termijn actie nodig is. Denk aan een periode van tenminste twee maanden tot maximaal ongeveer 3 maanden. Dat geeft de ruimte om de aanvraag in te dienen.
- Het is niet mogelijk dat de cliënt anoniem blijft. Dit houdt altijd een risico in voor degenen die relatief gemakkelijk kunnen worden uitgezet uit Nederland. Vraag zo nodig eerst advies aan Stichting LOS.

3. Wat vraagt u?

U vraagt met uw cliënt om hulp voor deze specifieke cliënt. Omdat er grote beleidsvrijheid is voor de overheid om te bepalen op welke wijze geholpen wordt, is het dringend advies om de gewenste hulp zo open mogelijk te houden. Het is belangrijk goed te omschrijven hoe

¹ Zie in bijlage 1 de uitspraak van het ECSR en de vindplaats, en de belangrijkste uitspraken van de Nederlandse rechters.

deze cliënt er voor staat, en dat hij/zij hulp nodig heeft. Wat de hulp in deze situatie kan zijn is ter bepaling van de overheid.

4. En het vervolg.

Op de aanvraag komt hoogstwaarschijnlijk een standaard afwijzing. Daartegen moet bezwaar gemaakt worden. Het standaard antwoord gaat niet in op de feiten zoals in de aanvraag gesteld. Het kan ook zijn dat er geen antwoord komt. Als er 8 weken na ontvangst van de aanvraag door de staat nog geen antwoord is, kan de staat in gebreke worden gesteld. Neem in allebei de gevallen contact op met Stichting LOS om verdere stappen te bepalen.

Deel A. De aanvraag en toelichting

Let op: Houd de aanvraag kort en bondig, ongeveer anderhalf kantje A4 maximaal.

Aan: de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, de heer F. Teeven
Postbus 20301,
2500 EH Den Haag

Toelichting: in de laatste rechterlijke uitspraken wordt de staatssecretaris aangewezen als 'het loket' van de overheid waar de verantwoordelijkheid op rust.

Betreft : AANVRAAG

Toelichting: alleen aanvraag noemen, alle verdere tekst maakt de kans op een afwijzing groter.

Geachte heer Teeven,
Namens cliënt(e), de heer/mevrouw X, geboren op (datum), verblijvende op dit moment (opvangadres) vraag ik om onderdak, kleding en voeding.

Toelichting: het gaat om het voorzien in de basisbehoeften van ieder mens. Een naam en geboortedatum zijn nodig, een V-nr hoeft (nog) niet gegeven te worden.

Beschrijving van de situatie van cliënt.

Toelichting: hier vertelt u in het kort het verhaal van de cliënt hoe hij/zij in Nederland is gekomen en hoe het verder gegaan is. Houd het vooral menselijk en invoelbaar, niet juridisch!

Beschrijf onder andere:

- hoe lang in Nederland, perioden van legaal verblijf of aanvraagprocedures
- humanitaire aspecten: (gezins)relaties
- medische aspecten
- waarom terugkeer (nog) niet lukt

Bij voorkeur onderbouwd met documenten.

Beschrijving van de hulpvraag van de cliënt

Toelichting: beschrijf in gewone mensentaal de hulp die deze cliënt nodig heeft. Iemand heeft minimaal een dak boven het hoofd, kleding en eten nodig. Eventueel ook medische hulp of andere zaken die voor deze persoon nodig zijn. Schrijf niet hoe de hulp moet worden gegeven, alleen een beschrijving van de noodzakelijke hulp en waarom die niet (meer) elders beschikbaar is. Indien mogelijk onderbouwd.

Beschrijving rechtsbasis

Toelichting: de rechtsbasis ligt vooral in het verdragsrecht: De Nederlandse staat is in 'the decision on immediate measures' opgedragen "alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op het vermijden van ernstige, onherstelbare schade aan de integriteit van personen die het risico lopen verstoken te blijven van onderdak, voeding en kleding". Gebruik altijd de term 'menselijke waardigheid' in uw beschrijving.

Let op: verwijs **niet** naar een wettelijke voorziening (WWB, Wmo of Rvb): dan is het simpel om af te wijzen voor de staatssecretaris!

Tip: Als het vrouwen met kinderen betreft, zwangerschap of ziekte speelt, dan zijn er vaak daarnaast ook Nederlandse rechterlijke uitspraken aan te halen. Informeer hiernaar bij Stichting LOS.

Slotzin. Ik verzoek u me een ontvangstbevestiging van deze aanvraag te sturen.

Toelichting: aangetekend versturen kost geld, dus verstuur per gewone post. Vraag wel nadrukkelijk om een ontvangstbevestiging.

Ondertekening: door u en door de cliënt

Toelichting: zo voorkomt u eventuele discussie met zowel cliënt als staatssecretaris over de bevoegdheid om namens cliënt op te treden.

Cc Gemeente X

Toelichting: stuur een kopie naar de gemeente waar de cliënt verblijft en vermeld dat u dat doet in de brief aan de staatssecretaris. Aan de gemeente stuurt u een begeleidend briefje bij de kopie, zie hieronder.

Deel B. Begeleidend schrijven aan de gemeente.

Aan het College van B&W

Betreft: AANVRAAG

Geacht College,

Hierbij verwijs ik naar de bijgevoegde brief aan de staatssecretaris, waarin de problematiek van mijn cliënt vermeld is.

Ik verzoek u mijn verzoek aan de staatssecretaris te ondersteunen, en hulp aan mijn cliënt te bieden zo lang er nog niet op de aanvraag door de staatssecretaris is beslist.

Daarnaast verzoek ik u te bezien of mijn cliënt op basis van enig gemeentelijk beleid in aanmerking komt voor hulp van de gemeente.

Ik verzoek u mij een bericht van ontvangst te sturen van deze aanvraag.

Met vriendelijke groeten,

Namens cliënt

(naam en handtekening hulpverlener)

En

(naam en handtekening cliënt)

BIJLAGE 1: Belangrijkste uitspraken:

1. Klacht bij ECSR, januari 2013:

http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/socialcharter/Complaints/Complaints_en.asp

Conference of European Churches (CEC) v. the Netherlands , Complaint No. 90/2013

Gebruik de tekst van de klacht voor het formuleren van een rechtsbasis voor de aanvraag.

DECISION ON IMMEDIATE MEASURES 25 October 2013

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-264754.html>

De Nederlandse staat wordt in deze decision on immediate measures opgedragen:

- alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op het vermijden van ernstige, onherstelbare schade aan de integriteit van personen die het risico lopen verstoken te blijven van onderdak, voeding en kleding.
- En dit via het gecoördineerd implementeren op nationaal en gemeentelijk niveau
- Ook moet worden zorggedragen dat alle publieke autoriteiten op de hoogte worden gesteld van deze beslissing.

ACVIES RAAD VAN STATE OVER IMMEDIATE MEASURE, 13 december 2013:

De RvS meent dat de immediate measure niet bindend is, maar oordeelt dat van de Staat uiteraard wel wordt verwacht gemotiveerd aan te geven in hoeverre het oordeel wordt gevolgd. Dit is tot op heden niet gebeurd. Het wachten is nu op rechters. Onze actie maakt dat (meer) rechters sneller hun oordeel gaan geven.

Lees het advies via: http://www.raadvanstate.nl/adviezen/samenvattingen/tekst-samenvatting.html?id=217&summary_only

2. Rechterlijke uitspraken

- Hoge Raad d.d. 21 sept 2012: op de Staat rust de verplichting om voor niet rechtmatig in Nederland verblijvende minderjarigen in adequate opvang en verzorging te voorzien, indien valt te voorzien dat hun ouders daarvoor niet de middelen zullen hebben. Daarbij moet de Staat het recht op respect voor het gezinsleven van die minderjarigen met hun ouders zoveel mogelijk eerbiedigen.
<http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2012:BW5328>
- De [uitspraak](#) van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 10 januari 2014 (zaaknr 201200442)
(<http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2014:86>)
- De [uitspraak](#) van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 24 februari 2014 (zaaknr 201204913/1)

BIJLAGE 2: Gegevens Stichting LOS

Rian Ederveen: rian.ederveen@stichtinglos.nl; 030 2990222 (niet op vrijdag)

BIJLAGE 3. Een voorbeeld aanvraag

Aan: staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, de heer F. Teeven

Postbus 20301,
2500 EH Den Haag

Betreft : AANVRAAG

Geachte heer Teeven,

Namens cliënt(e), de heer/mevrouw X, geboren op (datum), verblijvende op dit moment (opvangadres) vraag ik om onderdak, kleding en voeding.

Beschrijving van de voorbeeldsituatie van cliënt.

Mevrouw X is 8 jaar geleden naar Nederland gekomen. Ze was op de vlucht voor haar familie, en is in zee gegaan met een mensensmokkelaar. In Nederland werd ze slachtoffer van mensenhandel, ze is ruim een jaar gedwongen te werken als prostituee. Ze vond het afschuwelijk, heeft zich verzet, maar wist lange tijd geen uitweg.

Pas in 2010 heeft ze de moed bij elkaar geraapt en heeft aangifte gedaan. Daarna kreeg ze opvang bij onze organisatie. Wij hebben haar zien opbloeien. Ze heeft intussen Nederlands geleerd, ze is leergierig, betrokken, behulpzaam, en een spil in ons huis geworden voor de andere bewoners. Ze volgt een cursus thuiszorg die ze graag zou afmaken (bijlage: bewijs).

Helaas heeft ze aan haar tijd als prostituee HIV overgehouden. Ze wordt behandeld door diverse artsen (bijlage: bewijs) en heeft veel medicijnen nodig (bijlage: bewijs). Volgens de artsen heeft ze regelmatige controles nodig om de medicijnen regelmatig bij te regelen (zie bijlage, brief artsen). In haar herkomstland is geen garantie dat de medicijnen en de controles altijd beschikbaar zijn. Ze vroeg daarom in januari 2014 uitstel van vertrek op basis van art-64 (bijlage: bewijs).

Mevrouw is nog in afwachting van een beslissing op deze aanvraag en heeft dus nog rechtmatig verblijf. Maar ze heeft geen recht meer op voorzieningen. Volgens het beleid van onze organisatie zal ze op 1 augustus 2014 ons huis moeten verlaten.

We maken ons zorgen over de toekomst van mevrouw na 1 augustus. Zonder opvang en andere noodzakelijke voorzieningen, is er groot risico dat zij opnieuw in de prostitutie terecht zal komen, hoezeer zij dit ook verafschuwt. Zeker gezien haar medische toestand is dat voor haarzelf en voor de Nederlandse samenleving een groot risico.

Beschrijving van de voorbeeldhulpvraag van de cliënt:

We vragen daarom voor mevrouw opvang, kleding en voedsel vanaf 1 augustus.

Beschrijving rechtsbasis:

De Nederlandse staat is in 'the decision on immediate measures' (ECRS, 25 oktober 2013, No 90/2013) opgedragen "alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op het vermijden van ernstige, onherstelbare schade aan de integriteit van personen die het risico lopen verstoken te blijven van onderdak, voeding en kleding". Mijn cliënt loopt genoemd risico van deze schade en wordt door het gedwongen op straat leven ernstig aangetast in haar menselijke waardigheid.

Ik verzoek u me een ontvangstbevestiging van deze aanvraag te sturen.

Met vriendelijke groeten,

Uw naam en handtekening

Naam cliënt en handtekening cliënt.

Cc Gemeente X